

Nr 2/1952.

Å l a n d s l a n d s k a p s s t y r e l -
s e s framställning till Ålands landsting med
förslag till landskapslag angående landskapet Å-
lands flagga.

Landskapet Ålands rätt till egen flagga fastslås uttryckligen i
13 § 1 mom. 20 p. av självstyrelselag för Åland, given den 28
december 1951. Sagda stadgande lyder "Landstinget tillkommer i
den ordning denna lag stadgar, med iakttagande av nedan angivna
undantag och begränsningar samt de bestämmelser beträffande ri-
kets lagstiftningsbehörighet, som 11 § innehåller, lagstiftnings-
behörighet i landskapet rörande angelägenheter, då ärendet angår:

= = = = =

20) landskapets vapen och flagga samt dessas användning, dock
så att användningen av riksflaggan ej må genom landskapslag be-
gränsas."

Den begränsning, som i stadgandet åsyftas, framgår av 11 § 2
mom. 2 p. i självstyrelselagen, som lyder: "Till rikets lagstift-
ning hänföres jämväl stiftande av allmän lag eller utfärdande av
förordning, då ärendet rör:

= = = = =

2) Finlands vapen och flagga samt användningen av riksflaggan i statens och landskapets byggnader och vid offentliga tillfällen samt som sjöfarts- och handelsflagga;

= = = = =

Sistnämnda stadgande är oklart i det avseende, att någon definition på "offentliga tillfällen" icke givits. Landskapsstyrelsen har för sin del kommit till, att därmed icke kan avses annat än de påbjudna offentliga flaggningsdagarna. Fara föreligger likväl, att detta "offentliga tillfällen" kan bli föremål för olika tolkningar. Att hoppas är dock, att komplikationer icke skola uppstå beträffande användningen av landskapets flagga på grund av förenämnda oklara stadgande.

Landskapsstyrelsen har till Landstinget ingivit ett flertal framställningar i flaggfrågan. Av särskilda orsaker har Landstinget ej slutligt handlagt någon av framställningarna. Landskapsstyrelsen, som anser att man nu bör "smida medan järnet är varmt", har därför beslutat till Landstinget ingå med förnyad framställning i frågan samt låtit i sådant syfte utarbeta nytt förslag till landskapslag angående landskapet Ålands flagga. Som en allmän motivering vill landskapsstyrelsen här nedan citera, vad i fram-

ställningen N 1/1946 yttrades, och som landskapsstyrelsen till de delar densamma berör landskapets flagga nu blott upprepar. Det första citatet är hämtat ur landstingsmannen Herman Mattssons till Landstinget år 1937 ingivna petition i flaggfrågan.

"Känt är att varje folk har sin flagga, varje sammanslutning eller förening för befrämjandet av ett eller annat syfte sin fana eller sitt standar, och känt är även att i de flesta trakter, där kulturfolk bo, flaggning vid högtider och märkestillfällen ~~flaggning~~ är en allmän sed. Genom flaggning gives uttryck för fest och glädje liksom ock för sorg och saknad. Vacker är förvisso anblicken av en bygd, där varje hem har sin flaggstång med flaggan hissad eftersom omständigheterna kräva, och respekt för det flaggande folkets kultur kan man icke undgå att känna. Detta folk manifesterar nämligen sin medvetenhet av flaggans betydelse liksom ock, att det förstår värdet av tillfällen och händelser.

Färdas man emellertid genom de åländska bygderna överraskas man av avsaknaden av all anordning för flaggning, och vid högtidliga tillfällen finnes intet i bygdens yttre prägel, som skiljer helg och vardag åt. Orsakerna härtill kunna visserligen vara flere, men att förhållandet till stor del beror på, synes det un-

dertecknad, avsaknaden av legala och precisa bestämmelser angående en landskapet Ålands enhetliga och gemensamma flagga, vilka med beaktande av landskapets konstitutionella ställning borde åstadkommas. En folkgrupp med egen lagstiftnings- och förvaltningsbefogenhet på de områden med vilka den ordinära medborgaren står i daglig beröring, och en folkgrupp, vars rättigheter sträcka sig långt utöver vanliga medborgarrätter, är väl ändå något förmer än exempelvis ett politiskt parti eller en kulturell förening, vilka vardera i regel hava sin fana eller sitt standar. Enligt min uppfattning är det på tiden att taga denna sak till tals och fatta beslut om en landskapsflagga.

Att i detta sammanhang orda om republiken Finlands flagga kunde vara helt och hållet onödigt, men för undvikande av missförstånd må anföras, att detta syfte icke på något sätt avser sidvördnad för Finlands flagga ej heller negligerande av legala föreskrifter om dennas användning."

"Då tidpunkten numera syntes lämplig för framställande av förslag i ärendet, uppdrog landskapsnämnden den 2 november 1945 åt landskapsarkeologen att utarbeta ett betänkande rörande landskapets flagga och vapen. Det syntes nämligen landskapsnämnden, att land-

skapets flagga och vapen så intimt sammanhöra, att i ett förslag rörande flaggan även förslag om landskapsvapen borde ingå. I sitt betänkande, som till landskapsnämnden inlämnades den 31 december 1945, framhöll landskapsarkeologen bl.a. följande:"

"Flaggor, vapen och sigill äro symboler, som de västerländska folken av ålder samlat sig kring. De äro ofta bärare av urgamla traditioner, som förpliktande talar till nutiden från för länge sedan hängångna släktled. De äro och bliva betydelsefulla väckare av en sund och stark patriotism, utan vilken varje medvetet samfundsliv inom en politisk eller administrativ enhet, en stat eller ett annat självstyrelseområde, är omöjligt. Därför bör även från åländsk sida göras allt för att skapa och vårda dessa symboler i klar vetskap om deras stora betydelse för befestande av vår självstyrelse."

"Till betänkandet är bilagt förslag till såväl landskapsflagga som landskapsvapen. Beträffande landskapsflaggan framfördes två alternativ. Det första var en blågul korsflagga med ett smalt blått kors inne i det gula. Det andra åter var en blågul korsflagga med ett smalare rött kors på vardera sidan av det gula. I betänkandet anför landskapsarkeologen, att landskapsflaggan dels

bör vara av samma grundtyp som andra nordiska flaggor, alltså en korsflagga, dels åter visa färgerna i landskapets av ålder använda vapen, blått och gult. Beträffande landskapsvapnet åter framhöll landskapsarkeologen, att detta av ålder beskrives på följande sätt: "I blått fält en gyllene hjort med klövar i naturfärg samt med juvelsmyckad halsring av guld. Skölden är med grevskapskrona betäckt." Landskapsnämnden beslöt i sin framställning särskilt betona, såsom vicetalman Mattsson redan i sin förenämnda petition gjort, att stiftandet av landskapslag angående landskapsflagga för Åland icke innebär någon sidvördnad för rikets flagga. Med frågan om användningen av landskapets flagga har landskapsnämnden icke tagit befattning i förslaget, emedan denna fråga lämpligast behandlas vid pågående revision av självstyrelselagstiftningen."

Föreliggande förslag omfattar två kapitel, det första rubricerat "Landskapsflaggan" och det andra "Landskapsflaggans användning". Innehållet i dessa kapitel är i huvudsak följande:

Landskapsflaggan utgöres av en rektangelformig duk av mellanblå färg med guldgult kors, omslutande ett smalare kors av samma färg som bottenfärgen. Dimensionerna äro: hela höjden 11 enheter och hela längden 18 enheter. Det yttre korsets bredd är $1\frac{1}{4}$ enhet på

vardera sidan om det inre korset, vars bredd är $\frac{1}{2}$ enhet. Längden av de inre fälten är 5 enheter och av de yttre 10 enheter samt fältens höjd 4 enheter. Normalflaggor skola förfärdigas genom landskapsstyrelsens försorg och förvaras av landskapsstyrelsen på lämpligt ställe. Flaggan må vid högtidliga tillfällen samt även annars hissas på för allmänheten synlig plats eller begagnas i procession eller vid festliga tillfällen inomhus. Angående flaggning å statens eller landskapets offentliga byggnader samt vid offentliga tillfällen och å handelsfartyg skall i enlighet med föreskrifterna i självstyrelselagen gälla, vad därom stadgas i rikslagstiftningen. I 6 § ingår föreskrift angående flaggningstiderna och 7 § stadgar om rätt för landskapsstyrelsen att vid behov genom landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser angående landskapslagens tillämpning.

Hänvisande till förestående får landskapsstyrelsen vördsammast förelägga Landstinget till antagande nedanstående

L a n d s k a p s l a g

angående landskapet Ålands flagga.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 kap.

Landskapsflaggan.

1 §.

Landskapet Ålands flagga utgöres av en rektangelformig duk av mellanblå färg med guldgult kors, omslutande ett smalare kors av samma färg som bottenfärgen.

2 §.

Flaggans dimensioner äro: hela höjden 11 enheter och hela längden 18 enheter. Det yttre korsets bredd är $1 \frac{1}{4}$ enhet på vardera sidan om det inre kors, vars bredd är $\frac{1}{2}$ enhet. Längden av de inre fälten är 5 enheter och av de yttre 10 enheter samt fältens höjd 4 enheter.

3 §.

Normalflaggor skola förfärdigas genom försorg av landskapsstyrelsen, som på lämpligt ställe skall förvara dem.

2 kap.

Landskapsflaggans användning.

4 §.

Landskapet Ålands flagga må på högtidsdagar eller på annan tid hissas på för allmänheten synlig plats eller begagnas i procession eller vid festliga tillfällen inomhus.

5 §.

Angående flaggning å statens eller landskapets offentliga byggnader samt vid offentliga tillfällen och å handelsfartyg är gällande, vad därom i rikslagstiftningen är stadgat.

6 §.

Flaggning begynner under tiden mellan den 15 mars och den 1 oktober klockan 8 och under annan årstid klockan 9 samt avslutas vid solnedgången, dock senast klockan 21.

7 §.

Landskapsstyrelsen kan vid behov genom landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser rörande tillämpningen av denna landskapslag.

Mariehamn den 23 januari 1952.

På landskapsstyrelsens vägnar:

Lantråd

Viktor Strandfält

Viktor Strandfält.

Landskapssekreterare

Ch. Stormbom

Ch. Stormbom.